

stor Glæde, og det synes ogsaa ganske naturligt, at en Enke ikke mere end Manden skal være afskaaren fra at affinde sig med sine Medarvinger og beholde Boet. Dertil kommer, at den Bestemmelse, at Enken ikke kan skifte efter de Negler, der ere givne i Kapitel 5, ogsaa bliver ubillig ligeoverfor Kreditorerne; thi der træffer vi da det samme Tilfælde, som jeg før omtalte, naar der ikke er udstedt Proklama, hvortil der i Reglen ikke vil være nogen Grund; saa er Enken ikke ansvarlig for Gjælden, saaledes som Manden er det efter § 62, og saa henvises Kreditorerne til efter § 53 at gjøre deres Ret gjældende mod de enkelte Arvinger pro rata; der er ikke engang nogen solidarisk Forpligtelse.

Naar jeg i Begyndelsen af disse Bemærkninger udtalte, at jeg ansaa det for tvivlsomt, om der overhovedet kunde siges at være nogen særlig Trang tilstede til en systematisk Ordning af de gjældende Negler om Skiftevesenet — og i det væsentlige er dette Lovforslag jo ikke Andet —, saa var min Tanke vel nærmest hæftet paa den Misnoie, der er kommet til Orde med Hensyn til, at man har haft Exempler paa, at Skiftemidler kunne forsvinde, medens de være i Skifteforvalterens Værg; men væsentlig er det dog Skiftegebyrerne man har klaget over. Man siger, at Skiftegebyrerne beregnes paa en ubillig Maade, idet de regnes efter Boets Masse og ikke efter bets Beholdning, og det er en fuldkommen begrundet Klage. Det er jo klart, at Statskassen skal søge sine Indtægter hvor den kan faae dem, og det er rimeligt, at der ogsaa af Skiftebehandlingen og Skiftevesenet tages Indtægter for Statskassen; men det er ganske vist, at disse Gebyrer falde meget haardere paa de Ubemidlede end paa de Bemidlede. Enten et Bo paa 100,000 Rd. er fallit eller har en virkelig Formue af 100,000 Rd., ere Gebyrene lige store; det er klart, at det er et Forhold, som trænger til Ændring. Jeg kan saa godt forstaa, at det er Noget, man ikke særskilt kan tage for. Naar Sportellovgivningen skal omordnes, maa den omordnes i sin Helhed; det er et finansielt Spørgsmaal, hvoraf man ikke saaledes kan trække et eller andet enkelt Punkt ud. Statskassen skal have saa og saa stor Indtægt af Retspleien, Skiftevesenet o. s. v., og Spørgsmaalet er da, hvorledes man skal fordele den. Altsaa, man kan i saa Henseende ikke tage Skiftevesenet eller en Del af Skiftevesenet særskilt for, men Regeringen maa vente, til man kan tage hele Sportellovesenet for, og jeg kan saa godt forstaa, hvorfor dette endnu ikke er sket. Det er ikke sket, fordi det ikke med Nytte kan ske, før en Omordning af Retspleien foreligger; naar den foreligger, saa er det Lid at omordne Sportellovgivningen, og før den Lid tror jeg ikke, det kan ske paa en tilfredsstillende og paa en retfærdig Maade. Der findes imidlertid i dette Lovforslag en Sportelreform, nemlig i Lovforslagets § 74, men som rigtignok gaar fuldstændig i den forferte Retning. § 74 giver nemlig de myndige og uny-

dige Arvinger en Ret til under visse Omstændigheder at faae Boerne udleverede til privat Skiftebehandling — i hvilket Omfang kan jeg rigtignok ikke ganske forstaa. Naar man giver en saadan Ret, antager jeg, at det er med Tanken hæftet paa at undgaa et for langt Ophold af Skiftebehandling eller at undgaa den formelle Fremgangsmaade, som er forbunden med offentlig Skiftebehandling, for at Arvingerne hurtigst mulig kunne faae delt mellem sig, og det saa meget mere, som der i Paragrafen paaberaabes den i § 16 omhandlede Skiftesamling, og der saaledes ikke kan være sigtet til den store Del Boer, som jeg hentydede til før, de Boer nemlig, som vi nu behandle paa den i Frdn. af 21de Mai 1845 § 19 nævnte Maade, da disse begynde og slutes paa samme Dag. Jeg kan saa meget mindre tro, at der ved Bestemmelsen kan være sigtet til blot at skaffe de vedkommende Arvinger, der ere saa heldige at have saadanne Boer, at de kunne faae dem udleverede til privat Arvedeling, en Bepærelse af Gebyr, som det vilde være en Lømpelse i den stik modsatte Retning af den, en Lømpelse skulde gaa i. Forholdet vilde jo nemlig blive det, at i Konkursboer og Boer, hvor Arv og Gjæld er fragaet, skal Gebyret fuldt betales, men, ere Boerne saa heldig stillede, at Arv og Gjæld er vedgaaet; eller at Formuen strax kan opgjøres, da skal man have det billigere. Altsaa, man skaaner de rige Boer, men lader de fattige betale fuldt ud. Jeg skal imidlertid, som sagt, ikke komme nærmere ind paa dette — hele Spørgsmaalet er ganske vist Noget, der ligger udenfor dette Lovforslag —, men jeg mener dog, at man ikke skal give en Bestemmelse, der gaar stik imod den Retning, som er den ønskelige. Jeg kan godt forstaa, at man kan ville give Arvingerne Udgang til privat Skifte, endstjøndt det maa ske med megen Barsomhed for de Umyndiges Skyld; men det skal ikke blot være en Omvei til at fri dem for at svare til Statskassen, hvad de andre Boer maa svare. Det hele Sportelsspørgsmaal er, som jeg nævnte før, et vigtigt finansielt Spørgsmaal, det dreier sig om Hundredestusinder, naar det tages i sin Helhed; men derfor mener jeg ogsaa, at man maa være betænkt paa at ordne denne § 74 saaledes, at ikke Nogle favoriseres fremfor Andre.

Wellemann: Jeg skal tillade mig nogle Bemærkninger i Anledning af den sidste erede Landstingsmands Foredrag, og da ganske i Almindelighed forudstille, at det efter hans Ytringer vil ses, at der hersker en ikke liden Forskjel mellem os i Henseende til Anstuelserne om, hvad der er gjældende Ret. Som Følge deraf er meget af det, han kalder Gammelt, efter min Formening Nyt, og meget af det, han kalder Nyt, efter min Formening Gammelt. Han nævnte først en Bestemmelse, som indeholdes i Udkastets § 3, og som gaar ud paa, at det skal være Enhver tilladt at bestemme, at der skal være offentlig Skifte efter